

mr.sc. Jadranko Jug^{*}

NAČINI OKONČANJA ARBITRAŽNOG POSTUPKA - DILEME I PRIJEDLOZI -

1. UVOD

Arbitražni postupci u odnosu na postupke koji se provode pred državnim sudovima još uvijek su u gotovo zanemarivom broju, bilo da se radi o arbitražnim postupcima pred ad hoc arbitražama ili o arbitražama u okviru neke institucije. S druge strane ako se stranke odluče za arbitražni postupak, a radi se o sporu s međunarodnim obilježjem, u pravilu se ugovara nadležnost strane arbitraže.

Arbitraža ima nedvojbeno svoje prednosti u odnosu na državne sudove, a te prednosti su, prije svega, u mogućnosti izbora stručnih osoba koje će voditi arbitražu, bržem provođenju postupka, mogućnosti sporazuma o mjerodavnom pravu te u povjerljivosti postupka i dokumentacije koja se koristi u postupku.

Obzirom na mali broj arbitražnih postupaka koji se provode u Republici Hrvatskoj, te mali broj stručnih osoba koje su upoznate s načinom provođenja arbitraža, postoji čitav niz nerazumijevanja takvog načina rješavanja sporova. To nerazumijevanje očituje se, nažalost, i kod pravne stručne javnosti koja još uvijek ima krive percepcije o arbitraži i arbitražnom postupku. Pozitivni propis koji regulira domaću arbitražu na snazi je tek nešto više od četiri godine.¹ Mišljenja sam da i sam Zakon o arbitraži (u daljnjem tekstu: ZA) u nekim svojim odredbama doprinosi nerazumijevanju arbitražnog sudovanja.

Ovaj rad je usmjeren na prikaz načina okončanja arbitražnog postupka s ciljem ukazivanja na određene probleme i nedoumice koje su se pojavile u praksi u primjeni ZA i koji su problemi i nedoumice vezani, prije svega, na problematiku okončanja arbitražnih postupaka te pravnih učinaka okončanja arbitražnih postupaka. To se primjerice odnosi na dilemu da li se protiv pravorijeka ili zaključka arbitražnog suda može podnositi ustavna tužba, na problem ovršnosti pravorijeka, usklađivanje pravorijeka, odnosno pravnih stajališta u pravorijecima, na preširoko tumačenje mogućnosti poništaja pravorijeka zbog suprotnosti javnom poretku.

Navedene su samo neke od dilema koje su se, prije svega, pojavile u posljednjim arbitražnim postupcima vođenim pri Stalnom izbranom sudištu pri Hrvatskoj gospodarskoj komori. Upravo na temelju određenih zapažanja i iskustava u tim arbitražnim postupcima, cilj i svrha ovog rada je ukazati na probleme i nedorečenosti u svezi okončanja arbitražnog postupka te skromno pokušati navesti određena stajališta i mogućnosti rješenja tih dilema. Kod toga se ističe da su neki od problema na koje će se ukazati već pojedinačno obrađivani, ali smatram kako je dobro i

^{*} zamjenik Glavnog državnog odvjetnika RH

¹ Zakon o arbitraži (NN 88/01)

svrsishodno na jednom mjestu objedinjeno ukazati na probleme okončanja arbitražnih postupaka te vezano za to određenih pravnih učinaka.

2. OPĆENITO O NAČINIMA OKONČANJA ARBITRAŽNIH POSTUPAKA

Arbitražni postupak može se okončati na više načina, što je ZA regulirao u Glavi V. Uobičajeni način okončanja arbitražnog postupka je kada arbitražni sud donese pravorijek.² Također se tijekom postupka mogu donijeti djelomični pravorijek ili međupravorijek,³ a jedan od načina okončanja arbitražnih postupaka je i sklapanje nagodbe kada arbitražni sud prvenstveno obustavlja postupak, a samo na zahtjev stranaka donosi pravorijek na temelju nagodbe.⁴

Kod toga valja istaći da Zakon o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) ne poznaje institut presude na temelju nagodbe. Smatram da je rješenje iz ZA daleko bolje jer pruža mogućnost da nagodba ima sve pravne učinke pravorijeka, što u slučaju sudske nagodbe sukladno ZPP-u nije slučaj, pa se primjerice svaka sudska nagodba može poništavati kao i svaki ugovor.

Pravorijek ima snagu pravomoćne sudske presude, a samo iznimno se može podnijeti pred arbitražnim sudom višeg stupnja žalba, ako su se tako stranke sporazumjele.⁵ U slučaju da se stranke nisu drugačije sporazumjele, svaka stranka može u roku od 30 dana od primitka pravorijeka zatražiti donošenje dopunskog pravorijeka o zahtjevu o kojem arbitražni sud nije odlučivao.⁶

Također u roku od 30 dana od primitka pravorijeka, ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, svaka stranka može tražiti ispravak ili tumačenje pravorijeka, a i sam arbitražni sud po službenoj dužnosti može ispraviti pravorijek u pogledu računske, pisarske ili tipografske greške ili bilo koje slične greške.⁷

Arbitražni postupak može se okončati i zaključkom arbitražnog suda u slučaju povlačenja tužbe, osim ako se tome protivi suprotna strana, u slučaju sporazumnog okončanja postupka te u slučaju kada arbitražni sud nađe da je nastavak postupka iz nekog drugog razloga postao nepotreban ili nemoguć.⁸

² V. čl. 30. st. 1. ZA

³ Radi se o analognoj primjeni instituta djelomične presude i međupresude iz čl. 329. i 330. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 111/99, 88/01 i 117/03)

⁴ V. čl. 29. ZA

⁵ V. čl. 31. ZA

⁶ V. čl. 32. ZA koji je sukladan čl. 339. ZPP

⁷ V. čl. 34. ZA koji odgovara u cijelosti čl. 342. ZPP

⁸ V. čl. 32. ZA

3. MOGUĆNOST PODNOŠENJA USTAVNE TUŽBE PROTIV PRAVORIJEKA

Ustavni zakon o Ustavnom sudu (u daljnjem tekstu: Ustavni zakon)⁹ u čl. 62. i 63. predviđa mogućnost podnošenja ustavne tužbe Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Pretpostavka za podnošenje ustavne tužbe je da se radi o pojedinačnom aktu tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, koje je odlučilo o nečijim pravima ili obvezama ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo, kojim je povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Prvo pitanje koje se postavlja je da li je arbitražni sud jedno od navedenih tijela koje može povrijediti ustavno pravo. Potpuno je jasno da arbitražni sud nije tijelo državne vlasti i tijelo jedinice lokalne ili područne samouprave. U odnosu na pitanje da li bi se moglo eventualno raditi o pravnoj osobi s javnim ovlastima, mišljenja sam da bi odgovor trebao biti negativan.

Naime, ZA u čl. 2. st. 1. toč. 3. jasno određuje da se u slučaju arbitražnog suda ne radi o pravnoj osobi s javnim ovlastima jer je arbitražni sud određen kao nedržavni sud koji svoje ovlaštenje crpi iz sporazuma stranaka. Stoga se arbitražni sudovi nikako ne bi mogli podvesti pod pravne osobe s javnim ovlastima.

Nadalje, ako se pravorijek, između ostalog, može podnijeti iz razloga suprotnosti s javnim poretkom,¹⁰ onda se ti razlozi dobrim dijelom mogu podvesti i pod povredu temeljnih ustavnih prava iz čl. 62. Ustavnog zakona. Stoga sam mišljenja da nema mogućnosti podnošenja ustavne tužbe protiv pravorijeka, već ta mogućnost postoji tek po okončanju redovnog sudskog postupka, ukoliko je stavljena tužba za poništaj pravorijeka.¹¹

4. OVRŠNOST PRAVORIJEKA

Pravorijek ima prema strankama snagu pravomoćne sudske presude.¹² ZA u čl. 39. st. 1. određuje da će sud odrediti ovrhu domaćeg pravorijeka, osim ako utvrdi da postoji neki od razloga za poništaj pravorijeka iz čl. 36. st. 2. toč. 2. ZA. Do donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona¹³ sudovi su temeljem čl. 33. st. 1. Ovršnog zakona (u daljnjem tekstu: OZ) za ovrhu pravorijeka tražili potvrdu ovršnosti na izvorniku ili ovjerovljenom prijepisu pravorijeka. S druge strane, arbitražni sudovi nisu mogli stavljati potvrde o ovršnosti arbitražnih pravorijek te su zauzimali stajalište da je OZ *lex specialis* po čijim se odredbama određuje ovrha te je u nekim slučajevima dolazilo do nemogućnosti provedbe ovrhe i odbacivanja ovršnih prijedloga temeljem pravomoćnih pravorijeka.

⁹ V. NN 49/02 – pročišćeni tekst

¹⁰ V. čl. 36. st. 2. toč. 2. pod b. ZA

¹¹ Ustavni sud RH, u svojoj odluci: U-III/669/2003, zauzeo je drugačije stajalište u pogledu zaključka arbitražnog suda Stalnog izbranog sudišta pri HGK, u spisu: IS-P-2002/16, gdje se arbitražni sud oglašio nenadležnim za odlučivanje. Međutim, Ustavni sud RH prihvaća svoju nadležnost i mogućnost podnošenja ustavne tužbe u odnosu na doneseni zaključak, ističući u obrazloženju kako se radi o povredi ustavnih prava iz čl. 29. st. 1. Ustava RH (NN 113/00 i 28/01) koji se odnose na povredu prava na pravično suđenje. Dva suca Ustavnog suda RH dala su izdvojena mišljenja na takvu odluku.

¹² V. čl. 31. ZA

¹³ V. Ovršni zakon (NN 57/96, 29/99, 151/04 i 88/05)

Takva situacija u cijelosti je razriješena tek zadnjom novelom OZ iz 2005. godine, gdje je u čl. 33. izvršena izmjena na način da je u st. 4. decidirano navedeno da arbitražni sudovi ne daju potvrde o ovršnosti svojih odluka, osim ako zakonom nije drukčije određeno. Čini nam se da je i prije zadnje novele OZ trebalo prihvaćati da primjerice tajnik Stalnog izbranog sudišta pri HGK može davati klauzulu pravomoćnosti i ovršnosti, a koja klauzula je u krajnjoj liniji bila samo deklaratorne naravi, a ne i konstitutivne naravi, obzirom na odredbu čl. 31. ZA.

5. USKLAĐIVANJE PRAVORIJEKA

Arbitraža je nedržavni sud koji svoje ovlaštenje za suđenje crpi iz sporazuma stranaka. Arbitraža ili izbrano sudište je suđenje pred arbitražnim sudom, bez obzira organizira li ga ili njegovo djelovanje osigurava arbitražna ustanova ili ne.¹⁴ Dakle, i ZA razlikuje ad hoc arbitražu od institucionalne arbitraže.

Pred Stalnim izbranim sudištem pri HGK posljednjih godina vodio se određen broj arbitražnih postupaka, gdje je predmet spora bio identične činjenične i pravne naravi. Kao što je poznato, razna arbitražna vijeća donijela su tri odluke u korist tužitelja, a tri odluke u korist tužene. Obzirom da se radilo o predmetima i sporovima vrlo visoke vrijednosti spora, takve odluke arbitražnih vijeća izazvale su velike polemike stručne javnosti, ali i pozornost cjelokupne javnosti.

U svezi s takvim postupanjem postavilo se pitanje usklađivanja pravnih shvaćanja raznih arbitražnih vijeća koja sude u činjenično i pravno identičnim ili vrlo sličnim predmetima. S jedne strane isticala se priroda arbitraže koja je isključivo povezana sa slobodnim raspolaganjem stranaka temeljem njihovog sporazuma i gdje su stranke u cijelosti arbitrima povjerile rješavanje svojih sporova, što isključuje bilo kakvu mogućnost utjecaja na odluku arbitara u smislu usklađivanja stajališta.¹⁵

S druge strane, isticali su se argumenti pravne sigurnosti, ujednačenosti pravorijeka kao logičnog zahtjeva stranaka koje su svoje sporove podvrgnule arbitražama. Također se ukazivalo na vjerodostojnost arbitražnih odluka i gubitak povjerenja u arbitražno sudovanje.

Mogućnosti, ali i obveza usklađenja pravnih shvaćanja (pa tako i odluka), u odnosu na državne sudove regulirana je u Zakonu o sudovima.¹⁶ Zadnjom novelom iz 2004. godine uvedena je obvezatnost usklađenja pravnih shvaćanja za sva vijeća unutar sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske te županijskih sudova. Na taj način ponovno je uvedena obvezatnost usklađivanja pravnih stajališta za drugostupanjske sudove, a što sve ukazuje na očiglednu namjeru zakonodavca za povećanjem pravne sigurnosti i ujednačavanja sudske prakse.

¹⁴ V. čl. 2. st. 1. toč. 1. ZA

¹⁵ V. čl. 2. i 3. ZA

¹⁶ V. čl. 30. Zakona o sudovima

Smatram da za ad hoc arbitraže, apsolutno zbog njene prirode, nema gotovo nikakve mogućnosti usklađivanja pravnih stajališta, a još manje odluka takvih arbitraža. Međutim, ukoliko se radi o institucionalnim arbitražama, kao što je Stalno izabrano sudište pri HGK, mišljenja sam da postoji mogućnost usklađivanja pravnih stajališta, odnosno da takva mogućnost mora postojati. To iz razloga pravne sigurnosti, ujednačavanja prakse, jačanja vjerodostojnosti i utjecaja institucionalnih arbitraža te u krajnjoj liniji iz razloga jačanja i afirmacije arbitražnog sudovanja.¹⁷

Naravno da se takvo usklađenje može prvenstveno vršiti snagom autoriteta, činjenica i argumenata, ali s druge strane može se uvesti i određena obvezatnost, kao i kod državnih sudova. Samo postojanje takve mogućnosti doprinijelo bi jačanju institucionalnih arbitraža i doprinijelo većem povjerenju u arbitražne odluke. Stoga sam mišljenja da bi Stalno izabrano sudište pri HGK trebalo na određeni način preformulirati i dopuniti odredbe čl. 29. st. 3. i čl. 30. Pravilnika o arbitraži pri Stalnom izbranom sudištu pri HGK.¹⁸

6. SUPROTNOST JAVNOM PORETKU REPUBLIKE HRVATSKE KAO RAZLOG ZA PONIŠTAJ PRAVORIJEKA

Razlozi za tužbu za poništaj pravorijeka navedeni su u čl. 36. ZA. Na razloge iz čl. 36. st. 2. toč. 1. ZA stranka se u tužbi mora pozvati da bi sud o tome mogao odlučivati,¹⁹ dok u odnosu na razloge iz čl. 36. st. 2. toč. 2. ZA sud pazi i po službenoj dužnosti. Jedan od razloga iz čl. 36. st. 2. toč. 2. ZA za poništaj pravorijeka je ukoliko je pravorijek u suprotnosti s javnim poretom Republike Hrvatske.

Radi se, s jedne strane, o najčešćem razlogu koji se navodi u tužbama za poništaj pravorijeka, a s druge strane o pravoj lepezi tumačenja tog pojma od strane suda i stranaka. Prije svega treba istaći da tužba za poništaj pravorijeka nije niti redovni, a niti klasični izvanredni pravni lijek, već se radi o mogućnosti poništaja arbitražne odluke iz točno određenih razloga bez mogućnosti „ponovnog suđenja“ i odlučivanja o samoj stvari, što je osnovna greška u poimanju tog instituta.

Osim u biti formalnih razloga iz čl. 36. st. 2. toč. 1. ZA, najspornije je tumačenje upravo razloga suprotnosti s javnim poretom Republike Hrvatske. U praksi sudova pod taj pojam se i dalje relativno olako svrstava čitav niz situacija koje nikako ne bi mogle biti razlogom za poništaj pravorijeka. Tako se, primjerice, kao suprotnost javnom poretu uzima činjenica da je arbitražni sud zaključkom izvršio ispravak pravorijeka na način da je obvezao na platež troška stranku kojoj je očiglednom greškom dosudio trošak u pravorijeku, iako iz izreke i obrazloženja

¹⁷ V. čl. 27. Arbitražnih pravila Međunarodne trgovačke komore od 01.01.1998., gdje se propisuje kontrola pravorijeka od strane sudišta i gdje je navedeno da arbitražni sud neće donijeti pravorijek prije nego što ga u pogledu oblika odobri sudište.

¹⁸ V. čl. 29. i čl. 30. st. 3. Zagrebačkih pravila gdje je predviđena mogućnost tajnika sudišta da skrene pozornost na određena pravna pitanja koja su od značaja za odlučivanje, a naročito na pitanja koja se odnose na sadržaj i formu procesnih radnji koje se poduzimaju. Također, prije potpisivanja pravorijeka, arbitražni je sud dužan predočiti sudištu nacrt pravorijeka, a strankama se ne može pravorijek dostaviti prije nego što ga u pogledu forme odobri ovlašten član predsjedništva sudišta. Mišljenja sam da bi trebalo ipak jasnije navesti ove odredbe koje bi uključivale određenu mogućnost usklađivanja pravnih stajališta kod donošenja pravorijeka.

¹⁹ Radi se o razlozima kao što su valjanost i opstojnost ugovora o arbitraži, nedostaci o zastupanju i sposobnosti stranaka, nemogućnost raspravljanja pred arbitražnim sudom, sastav arbitražnog suda, da spor nije predviđen arbitražnim ugovorom i da pravorijek nije obrazložen u smislu odredbe čl. 30. ZA.

pravorijeka potpuno jasno proizlazi da se radi o grešci. Takvo postupanje se tumači potpuno pogrešno kao suprotnost javnom poretku Republike Hrvatske jer da se samo pravorijekom može odlučivati o pravima stranaka.

Nadalje, svaka suprotnost prisilnim propisima²⁰ tumači se suprotnošću javnom poretku, što je također pogrešno shvaćanje ovog instituta. Suprotnost javnom poretku treba tumačiti restriktivno i treba se raditi prvenstveno o kršenju temeljnih ustavnih prava ili osnova morala našeg pravnog sustava i države u cjelini. Smatram da bi se u tom smislu trebalo raditi o slučajevima koji su vrlo slični razlozima za ustavnu tužbu iz čl. 62. Ustavnog zakona. Međutim, bitno je napomenuti da se teško može unaprijed točno odrediti kada će se raditi o suprotnosti s javnim poretkom Republike Hrvatske, već će se to utvrđivati od strane suda u svakom konkretnom slučaju, obzirom na predmet spora i konkretni činjenični i pravni supstrat.

Mišljenja sam da poništaj pravorijeka iz ovog razloga prije svega treba biti iznimka u točno konkretnom slučaju kada se radi o povredama temeljnih ustavnih načela ili povredama osnovnih moralnih vrednota našeg pravnog sustava.

7. OKONČANJE POSTUPKA ZAKLJUČKOM

Arbitražni postupak okončava se, u pravilu, donošenjem pravorijeka, ali se može okončati i donošenjem zaključka.²¹ ZA predviđa tri načina okončanja arbitražnog postupka zaključkom. U čl. 32. st. 1. toč. 1. ZA predviđeno je da će se donijeti zaključak kada tužitelj povuče tužbu, osim ako se tuženik tome usprotivi, a arbitražni sud smatra da tuženik ima opravdani interes da se donese konačni pravorijek o sporu.

Dakle, ako su stranke suglasne s povlačenjem tužbe, postupak se može okončati zaključkom i tu ne bi trebalo ništa biti sporno. Isto se odnosi i na razlog iz čl. 32. st. 1. toč. 2. ZA kada se stranke sporazumiju o okončanju postupka i kada bi se, zapravo, radilo o nagodbi, pri čemu stranke ne bi tražile donošenje pravorijeka na temelju nagodbe iz čl. 29. ZA.

Prvi problem za koji smatram da može nastupiti kod okončanja postupka zaključkom odnosio bi se na slučaj kada tužitelj želi povući tužbu, ali tuženik se tome usprotivi i traži donošenje pravorijeka, a arbitražni sud smatra da za to nema pravni interes. Okončanje postupka zaključkom u takvom slučaju isključuje mogućnost postupanja sukladno čl. 36. ZA.

Isto se odnosi na slučajeve iz čl. 32. st. 1. toč. 3. ZA kada arbitražni sud nađe da je nastavak postupka iz nekog drugog razloga postao nepotreban ili nemoguć. U takvom slučaju opet stranke nemaju mogućnosti poništaja pravorijeka iz čl. 36. ZA jer se samo protiv pravorijeka može podnijeti tužba za poništaj, a ne i protiv zaključka.

Razlozi zbog kojih arbitražno vijeće može zaključiti da je nastavak postupka postao nepotreban ili nemoguć mogu biti vrlo raznoliki.²² Smatram da bi u slučajevima kada među strankama

²⁰ V. čl. 103. Zakona o obveznim odnosima (NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 91/96, 112/99 i 88/01).

²¹ V. čl. 32. ZA

²² Primjerice u jednoj odluci arbitražnog vijeća je odbačena tužba kao nedopuštena te je takva odluka izrađena kao zaključak, a u obrazloženju se kao glavni razlog odbačaja navodilo nedostatak pravnog interesa za tužbu.

postoji nesuglasje oko načina okončanja arbitražnog postupka trebalo uvijek donositi pravorijek, na koji način bi se izbjegla činjenica nemogućnosti bilo kakve eventualne daljnje pravne zaštite. Na taj način bi i u slučajevima nenadležnosti, kao u predmetu koji je razmatrao Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj: U-III/669/2003, bila izbjegnuta mogućnost uopće dileme o tome da li je moguća ustavna tužba direktno protiv zaključka kojim se okončava arbitražni postupak.

8. ZAKLJUČAK

Arbitražni postupci mogu se okončati pravorijekom ili zaključkom, a analogno odredbama ZPP-a može se donijeti međupravorijek, djelomični pravorijek i dopunski pravorijek, te kao posebnost pravorijek na temelju nagodbe, što smatram dobrim i naprednijim rješenjem u odnosu na odredbe ZPP-a.

Pravorijek ima snagu pravomoćne sudske presude i smatram da nije moguća ustavna tužba protiv pravorijeka iz razloga što arbitražni sud nije pravna osoba s javnim ovlastima, a razlozi za poništaj pravorijeka zbog suprotnosti s javnim poretom u cijelosti nadopunjuju razloge za ustavnu tužbu koju je moguće podnijeti tek nakon iscrpljenog sudskog postupka za poništaj pravorijeka.

Nakon donošenja novele Ovršnog zakona iz 2005. godine u cijelosti su anulirane sve nedoumice oko stavljanja klauzule pravomoćnosti i ovršnosti na pravorijeke arbitraža, a što će doprinijeti bržoj i efikasnijoj ovrši na temelju pravomoćnih pravorijeka.

Radi vjerodostojnosti, pravne sigurnosti, jačanja institucionalnih arbitraža te daljnje afirmacije arbitražnih postupaka smatram da bi bilo potrebno dopuniti odredbe pravilnika institucionalnih arbitraža, kao što je Stalno izabrano sudište pri HGK, a analogno primjerice arbitražnim pravilima Međunarodne trgovačke komore.

Poništaj pravorijeka zbog suprotnosti javnom poretu Republike Hrvatske nije redovni niti izvanredni pravni lijek, a razloge za poništaj pravorijeka po tom osnovu treba tumačiti maksimalno restriktivno uvažavajući sve okolnosti konkretnog slučaja. Samo kod povreda temeljnih ustavnih načela i osnovnih moralnih vrednota našeg pravnog sustava radilo bi se o ovom razlogu za poništaj.

Kod okončanja arbitražnog postupka zaključkom smatram da je isti opravdan samo u slučajevima kada među strankama nema spora o takvom načinu okončanja postupka, a u svim drugim slučajevima bilo bi svrsishodnije donositi pravorijek koji bi garantirao mogućnost eventualne daljnje pravne zaštite, a na taj način bi se izbjegle bilo kakve dileme i polemike oko mogućnosti podizanja ustavne tužbe protiv zaključka arbitraža.

Obzirom na sve navedeno u ovom radu i ukoliko bi se na taj način postupalo, mišljenja sam da bi se doprinijelo daljnjoj afirmaciji arbitražnih postupaka te jačanju naše institucionalne arbitraže Stalnog izabranog sudišta pri HGK.